

FEJETON: Překladatelský oříšek

1. listopadu 2006

Překladatelem se člověk stane dvěma způsoby. Buď vystuduje příslušné školy, nebo po pár kurzech jazyka a různě dlouhém pobytu v cizině jako au-pair nebo sběrač jahod nabude pocitu, že překládat může každý. Tedy skoro každý. Snad proto nám takřka denně hází rychlopřekladatelé z druhé kategorie své perly.

Nedávno jsem se v televizi dozvěděl, že za obchod s narkotiky v Los Angeles mohou překvapivě trafikanti. Traffic je totiž výraz pro kšeftování a užívá se často ve spojitosti s opiáty. Ale co chudáci trafikanti? Opravdu se vrhli na drogy? Od dealera Péti Pusíka k dealerovi kokainu! Kdo by podezřívával neškodně vyhlížející důchodce? Za sebe musím podotknout, že mně byla babka, co prodává v trafice naproti, vždycky trochu podezřelá. A teď se dozvídám, že paní Kadrnožková jede v koku! A to jsem si myslel, jaké jí dělám kšefty, když si tam občas kupuju dvoje noviny.

Pak zde máme oblíbené slovo „physician“. V angličtině znamená lékař, ale část překladatelů ho tvrdošijně překládá jako fyzik, což je jen drobný rozdíl. Nikomu není divné, proč se to v amerických nemocnicích fyziky přímo hemží! Dokonce v jednom filmu fyzik vyšetřoval i Pamelu Anderson. Nevím, jestli jí předváděl leštění ebonitové tyče liščím ohonem, ale zřejmě šlo o svědomitého kolegu z technického oboru, který dohlížel na konzistenci silikonových implantátů. Máte-li pocit, že vás vyšetřuje fyzik, pak jde téměř vždy o projev harašení. Pokud je to physician, je zde ještě reálná šance, že vykonává své povolání.

V seriálu Dr. House, vysílaném na Nově, nechal lékař zavést arteriální „linku“ a pak společně čekali na „kulturu“. S linkou bych se snad ještě smířil, ale co kultura? Myslel snad dr. House Go-Go show? Nebo nějakou house party? Podle mě chtěl kultivaci, ale překladatel nechával diváka v napětí, jestli se v druhé části nezmění nemocniční drama v oblíbenou estrádu. Jen pro upřesnění: kulturu během léčby vyžaduje zpravidla pouze šaman, kultivaci pak zdravotník.

K učebnicové klasice překladatelských omylů patří film Skála se Seanem Conerym a Nicolasem Cagem. Trestanec, kterého ztvárňuje Conery, marně čeká na milost od jakéhosi generála Attorneyho. Generál Attorney se na scéně překvapivě neobjeví, ačkoliv jinak hraje ve většině amerických justičních filmů. Zde však vystupuje jako Attorney General, což znamená nejvyšší státní zástupce.

Někdy si překladatel přidá vlastní fór. Občas je dokonce lepší než ten původní. Jen mi není jasné, jestli to bývá úmyslně. V seriálu "One foot in the grave" (BBC) se představitel hlavní role chystá grilovat. Jeho manželka, která s nedůvěrou sleduje jeho rozsáhlé přípravy, se ptá, jestli chce grilovat vorvaně. Potíží je v tom, že vorvaň se anglicky řekne „sperm whale“. To možná zmátlo překladatelku komedie natolik, že hlava rodiny v její verzi hodlá grilovat „sperma z velryby“. Asi příště odmítnu pozvání na překladatelský raut, pokud nějaké přijde.

Překladatelský chlebiček není lehký. A co teprve, když člověk narazí na jiné tlumočnické potraviny jako překladatelský oříšek nebo grilované velrybí sperma!? Nejvíce mi utkvěla v hlavě česká verze jednoho válečného filmu. Film patřil do béčkové kategorie a navíc to byla nekvalitní kopie z pravěku video nahrávek. Asi bych na něj brzy zapomněl, kdyby ho celý netlumočil svérázný Moravák. Při napínavé scéně, kdy se na naše hrdiny řítí nepřátelské tanky mi díky tlumočnickovi skoro vyhrkly slzy. Výkřik: „Tož kurňa bacha, tanci jedó!“, změnil dokonce žánr filmu. Z dramatu na komedii. I tak vám milí rychlopřekladatelé děkuji! Smíchu totiž není nikdy dost!

Michal Konštický